

ВИСНОВОК

наукового керівника дисертаційної роботи **Лей Сяо** на тему:
**«Формування компетентності самовираження майбутніх учителів
музичних мистецтв у закладах вищої освіти КНР»**, представлену на
здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
за спеціальністю 011 Освітні педагогічні науки

Актуальність дослідження. Самовираження має велике значення для майбутніх учителів музичного мистецтва, оскільки є важливою складовою їх професійної підготовки та особистісного розвитку. Відтворення та передача музичних знань та навичок виконання музики вимагає більшого, ніж просто навичок гри на інструменті чи вміння співати. Однак вміння ефективно самовиразитися допомагає студентам не лише стати професійними вчителями музичного мистецтва, але й розкрити свій творчий потенціал і стати внутрішньо задоволеними й успішними особистостями. Важливість самовираження полягає в тому, що це дозволяє майбутнім вчителям музичного мистецтва виражати свою унікальну особистість і творчість через музику. Кожен вчитель має свій унікальний стиль та інтерпретацію, які відображаються в їхньому музичному виконанні та способі навчання. Компетентність культурного самовираження допомагає створити особливий зв'язок з учнями, надає можливість залучати їх до музичного процесу та сприяє зрозумінню музичних ідей та розширення культурних горизонтів. Культурне самовираження є ключовою компетентністю для розвитку творчих здібностей у майбутніх учителів музичного мистецтва. Через проявлення власної творчості та індивідуального стилю, студенти навчаються досліджувати та експериментувати з різними музичними ідеями, що стимулює їхню творчу уяву та збагачує музичний досвід. Такий підхід до навчання сприяє розвитку музичних інтересів та підвищує мотивацію студентів для дослідження та подальшого вдосконалення у музиці.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну працю виконано відповідно до плану наукових досліджень кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди і складає частину його наукового напрямку «Підвищення ефективності педагогічного процесу в середніх загальноосвітніх та вищих педагогічних закладах» (№ 0115U005821 від 23.12.2015 р.) та корелює з новою комплексною темою кафедри «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти» (№ 0121U107474 від 22.01.2021 р.). Тему дослідження затверджено Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 2 від 22 грудня 2018 року).

Наукова новизна і теоретичне значення дисертаційної праці

Теоретичні положення роботи та зібраний фактичний матеріал можуть бути використані у процесі науково-дослідної діяльності викладачів, вчених-компаративістів, магістрантів, аспірантів, докторантів; для проведення лекційно-практичних занять, спрямованих на формування компетентності самовираження майбутніх учителів. Матеріали дисертаційного дослідження можуть бути покладені в основу розробки навчальних планів, стандартів вищої освіти України зі спеціальностей «Музичне мистецтво» і «Культурологія», «Освітні, педагогічні науки», навчально-методичного забезпечення процесу професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Публікації автора.

Основні результати дисертаційної праці висвітлено у 15 одноосібних публікаціях, серед яких: 3 наукові статті – у наукових фахових виданнях України, 4 статті – в міжнародних періодичних збірках наукових праць, 10 тез у збірниках доповідей на науково-практичних конференціях.

Характеристика праці здобувача в процесі підготовки дисертації.

Дисертантка Лей Сяо успішно закінчив аспірантуру зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди на кафедрі освітології та інноваційної педагогіки. Він засвоїв зміст обов'язкових компонентів освітньо-наукової програми 011 Освітні, педагогічні науки для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, а також опанував змістом дисциплін вільного вибору.

Здобувачка у процесі проходження науково-викладацької практики вдало поєднала напрацювання з апробацією результатів дослідження в закладах вищої освіти КНР і України.

У процесі виконання дисертації Лей Сяо своєчасно виконувала завдання згідно індивідуального плану роботи здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Дисертант глибоко проаналізував наукову й методичну літературу з обраної теми, виявив уміння аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію, робити висновки.

Уцілому, дисертантка Лей Сяо здійснила пошукову роботу з обраної теми дослідження на достатньо високому рівні, підтвердженням цього є виписана методологія дослідження, доведена наукова новизна, наведені теоретичне й практичне значення дослідження. Апробація результатів підтверджена відповідними довідками, сертифікатами, публікаціями.

Дослідником підготовлена презентація доповіді, де на слайдах показані авторські доробки. Унікальність тексту дисертації підтверджена відповідною довідкою, що свідчить про дотримання дисертанткою академічної доброчесності.

Досвід роботи Лей Сяо на посаді викладача є багаторічним і посприяв написанню практичної частини роботи.

Отже, за своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, теоретичним і практичним значенням зазначена дисертація на тему: «Формування компетентності культурного самовираження майбутніх

навчання. Студенти мають можливість виражати свої унікальність та індивідуальний стиль у музичних виступах, композиціях та інтерпретаціях. Це сприяє розвитку їхнього культурного самовираження та допомагає створювати багатогранні та цікаві музичні твори для учнів у майбутньому); інтеграція сучасних технологій (КНР активно впроваджує сучасні технології в музичну освіту, що розширює можливості самовираження майбутніх вчителів музичного мистецтва. Використання комп'ютерних програм для композиції, аранжування та візуалізації музики дозволяє студентам вільно втілювати свої творчі ідеї та експериментувати зі звучанням); активна роль викладача (викладачі в КНР відіграють ключову роль у формуванні компетентності самовираження студентів. Вони не тільки передають знання, а й допомагають студентам розвивати їхні потенційні здібності, виявляти їхні інтереси та творчість. Викладачі стимулюють активну участь студентів у музичному процесі та надають можливості для вираження індивідуальних музичних ідей); міжкультурна взаємодія (у КНР акцентується важливість взаємодії з різними культурами та музичними традиціями. Студенти мають змогу досліджувати різноманітність музичного спадку Китаю та інших країн, що сприяє розширенню їхнього музичного бачення та розвитку творчої уяви);

– окреслено перспективи ефективного використання творчого досвіду китайських педагогів та вчених із проблеми формування компетентності культурного самовираження майбутніх учителів музичного мистецтва в освітньому просторі ЗВО України. До найбільш значущих доробків китайської освітньої системи в галузі формування компетентності культурного самовираження майбутніх вчителів музичного мистецтва можна віднести створення сумісних центрів цифрового самовираження, вивчення популярних іноземних мов для розширення горизонтів культурного самовираження, поєднання Західної та Східної музичної традиції на шляху до створення нових творчих рішень у музичному мистецтві й, звісно, найбільш перспективним напрямом формування компетентності культурного самовираження майбутніх вчителів музичного мистецтва може стати інтеграція технологій і цифрових інструментів.

Подальшого розвитку набули наукові уявлення про систему компетентнісного навчання майбутніх учителів музичного мистецтва, зміст їх фахового навчання у ЗВО КНР у контексті формування компетентності культурного самовираження в освітньому просторі закладів вищої освіти.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у можливості запровадження в освітній процес фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва КНР та України, розроблених в дисертації теоретико-практичних матеріалів для підвищення ефективності формування компетентності культурного самовираження, а також оновлено зміст навчальних програм музично-педагогічного циклу, зокрема з порівняльної педагогіки, педагогіки та історії педагогіки, сучасних технологій у музичному мистецтві.

полягають у тому, що вперше:

- здійснено цілісне дослідження проблеми формування компетентності культурного самовираження майбутніх учителів музичного мистецтва в освітньому просторі закладів вищої освіти КНР;

- розкрито підходи до визначення суті ключових понять дослідження таких як «культура», «музичне мистецтво», «самовираження», «компетентність», «компетентність культурного самовираження». З метою уникнення наукових суперечностей щодо визначення ключового поняття дослідження в роботі запропоновано його авторську інтерпретацію, адже компетентність культурного самовираження – це складний понятійний конструкт, що включає знання, навички та підходи до міжкультурного спілкування на основі розуміння і поваги до оточуючих їх ідей, де самовираження втілюється через різні галузі мистецтва та культури. Отже, компетентність культурного самовираження – це здатність та навички проявляти свою індивідуальність, творчість, емоції та особистісні якості через різні види діяльності, такі як мистецтво, музика, література, публічний виступ, письмові та усні висловлювання, а також взаємодія з іншими людьми як в офлайн так і онлайн просторі. Компетентність культурного самовираження включає здатність виявляти свої унікальні риси, інтереси, думки та переконання, а також ефективно комунікувати ці аспекти своєї особистості з навколишнім світом. Ця компетентність передбачає не лише здатність знайти і виразити свої ідеї, але й уміння адаптуватися до різних ситуацій та аудиторій, дотримуватися норм та культурних особливостей спілкування. Вона сприяє розвитку особистості студента, підвищенню самооцінки та самопізнання, забезпечує здатність студента до самореалізації, позитивного ставлення до себе та своїх можливостей;

- визначено структуру формування компетентності культурного самовираження майбутніх учителів музичного мистецтва в освітньому просторі ЗВО КНР: саморегуляція; адаптивність; благополуччя; взаємодія; постійне навчання та самовдосконалення; розвиток творчих ідей, синтез і поєднання концепцій та інформації з різних джерел.;

- узагальнено досвід формування компетентності культурного самовираження майбутніх учителів музичного мистецтва в освітньому просторі закладів вищої освіти КНР на засадах компетентнісного підходу. Визначено, що до найважливіших факторів успішного застосування компетентнісного підходу в навчанні віднесено: збалансованість між теоретичними та практичними знаннями (китайські заклади вищої освіти акцентують увагу на розвиток як теоретичних знань, так і практичних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва. За допомогою інтеграції академічних занять із реальною музичною практикою студенти отримують можливість застосовувати теоретичні знання в практичних завданнях, що сприяє розвитку їхніх творчих здібностей та ефективному самовираженню); підтримка відкритості та творчості (в освітньому просторі КНР стимулюється та підтримується творчий підхід до музичного

учителів музичного мистецтва в закладах вищої освіти КНР» відповідає паспорту спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом МОН України від 12.01.2017 р. №40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН України від 31.05.2019 р. №7599), і «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №167 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України «Порядку присудження ступня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. №44, із змінами від 21.03.2022 р. №341) а її автор, Лей Сяо, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Науковий керівник,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри практики англійського
усного і писемного мовлення

Оксана КОВАЛЕНКО

